

Perusturvaliikelaitos Saarikka

TALOUSARVIO VUODELLE 2022

Johtokunta 9.12.2021 § 49

SISÄLLYS

1 SAARIKAN TALOUSARVIO 2022	3
2 SAARIKAN LIIKETOIMINTASUUNNITELMA	3
2.1 LIIKETOIMINTA-AJATUS	4
2.2 ARVOT	4
2.3 VISIO	4
2.4 STRATEGISET TAVOITTEET	5
3 SAARIKAN JOHTAMISJÄRJESTELMÄ	6
3.1 HALLINTOA JA TOIMIVALTAA KOSKEVAT LINJAUKSET	6
3.2 ORGANISOINTI	6
3.3 ESIMIESTYÖ	7
3.4 JOHTAMISEN RAKENTEET	7
3.5 TOIMINNAN SEURANTA JA RAPORTOINTI	8
3.6 VIESTINTÄ	8
3.7 PALKKAUS JA PALKITSEMINEN	8
4 YLEISPERUSTELUT	9
4.1 TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA TAVOITTEET	9
4.1.1 ALUEEN VÄESTÖ JA PALVELUTARPEET	9
4.2 SAARIKAN ROOLI SOTE KUNTAYHTYMÄN PALVELUIDEN TUOTTAJANA	9
4.3 TAVOITTEET VUODEN 2022 TALOUSARVIOSSA	10
4.4 SAARIKAN TALOUS 2022	10
4.4.1 TULOSSUUNNITELMA	10
4.4.1.1 LIIKEVAIHTO	10
4.4.1.2 LIIKETOIMINTAKULUT, RAHOITUSKULUT JA POISTOT	10
4.4.1.3 TILIKAUDEN TULOS	11
4.4.2 RAHOITUSSUUNNITELMA	11
4.4.2.1 KÄYTTÖOMAISUUSINVESTOINNIT	11
4.4.2.2 KASSAVIRTA	11
4.5 SAARIKAN TALOUS 2022	11
4.5.1 TULOSSUUNNITELMA 2022	11
4.5.2 RAHOITUSSUUNNITELMA 2022	12
4.6 TALOUSARVION SITOVUUS	12
5 KÄYTTÖTALOUSOSA	13
5.1. Hallinto- ja tukipalvelut	13
5.2. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelut	14
5.3. Arjen tuki	17
5.4. Terveyden- ja sairaanhoidon palvelut	21
5.5. Erikoissairaanhoito	26
6 HENKILÖSTÖ	27
6.1. Henkilöstön määrä ja kehitys	27
6.2. Henkilöstötavoitteet	27
7 INVESTOINTIOSA	28
7.1. Investoinnit 2022	28
8 LIITTEET	29
8.1. Tuloslaskelma	29

1 SAARIKAN TALOUSARVIO 2022

SoTe kuntayhtymän Perusturvaliikelaitos Saarikan talousarvio vuodelle 2022 on laadittu yhtymävaltuuston vahvistamassa talousarviossa ja sen oheisaineistona olevissa tilaustaulukoissa määriteltyjen palvelutilausten mukaisesti.

Yhtymävaltuuston vahvistamassa SoTen vuoden 2022 talousarviossa palveluiden järjestämiseen varatut määrärahat kasvavat vuoden 2021 tarkistetun talousarvion tasosta 1,6 prosenttia, 77,1 miljoonasta eurosta 78,4 miljoonaan euroon.

Talousarvio on tehty aikaisempien vuosien tapaan tiukaksi ja sen toteuttaminen edellyttää Saarikassa tiukkaa taloudenpitoa ja merkittävää toiminnan tehostamista. Saarikassa on talousarvion toteuttamisessa kiinnitettävä erityistä huomiota palveluiden myöntämiseen. Palveluita tuotettaessa on huomioitava asiakkaiden tarpeiden ohella myös palveluiden tuottamisen kustannukset ja pyrittävä valitsemaan asiakkaan tarpeisiin vastaavat, palveluiden tuottamisen kannalta edullisimmat palvelumuodot.

Saarikan talouden ja toiminnan suunnittelua ja talousarvion valmistelua on kuntien talousahdingon lisäksi vaikeuttanut erityisesti koronaan liittyvät epävarmuustekijät sekä hyvinvointialueen valmistelussa huomioon otettavat seikat. Koronatilanne on Saarikan alueella ollut suhteellisen rauhallinen ja henkilöstö on myös hienosti selviytynyt testauksista, koronarokotuksista ja tartuntaketjujen jäljittämisestä. Rokotuskattavuus on myös Saarikan alueella hyvä.

Yhtenä kriittisenä tekijänä palveluiden tuottamisen osalta on henkilöstön saatavuus. Henkilöstön saatavuus on edelleen vaikeutunut; mm. asiantuntijatehtävien osalta puheterapeutin ja terveyskeskuspsykologin toimia ei ole saatu täytettyä. Lisäksi haasteita on terveyskeskuslääkärien ja lastensuojelun sosiaalityöntekijän virkojen osalta. Hoitohenkilöstön osalta myös saatavuus, erityisesti sijaisten saaminen, näyttää vaikeutuvan vuosi vuodelta ja sen osalta on jouduttu turvautumaan jatkuvasti vuokratyövoimaan. Hyvinvointialueen valmistelussa on asiaan kiinnitetty huomiota sekä perustettu työryhmä kehittämään mm. oppilaitosyhteistyötä, ulkomaisen työvoiman saatavuutta.

Saarikassa jatkamme edelleen mm. etäteknologian käyttöönottoa ja kehittämistä, jossa olemme maakunnassa edelläkävijöitä. Lisäksi jatkamme edelleen Terveysyötyarvio-työkalan käyttöönottoa arjen toiminnoissa sekä olemme mukana maakunnallisessa Tulevaisuuden sote-keskus-hankkeessa. Vuoden 2022 aikana sekä keväällä 2023 keskitytään SoTe kuntayhtymän purkamistoimenpiteisiin.

Saarikan talousarvioesitys muodostuu viidestä eri tekijästä: yleisperustelut, käyttötalousosa, henkilöstö, investointiosa, tuloslaskelma ja rahoituslaskelma. Tähän asiakirjaan on lisäksi sisällytetty myös Saarikan liiketoimintastrategia sekä johtamisjärjestelmän kuvaus.

Näiden lisäksi talousarvioesitykseen on liitetty oheisaineistoksi SoTen talousarvion oheisaineistona olevat tilaustaulukot, joissa SoTen Saarikalta tilaamia palveluja on määritelty tarkemmalla tasolla. Tilaustaulukoissa määritellyt palvelutilaukset ovat luonteeltaan ohjaita, eivätkä ne ole SoTe valtuustoon nähden sitovia. Saarikan palvelutuotantoa on suunniteltu toteutettavan tilaustaulukoiden mukaisesti ja talousarvio on rakennettu sen mukaisesti.

Riitta Hallberg, liikelaitoksen johtaja

2 SAARIKAN LIIKETOIMINTASUUNNITELMA

Perusturvaliikelaitos Saarikka on SoTe kuntayhtymän liikelaitos, josta käytetään nimeä Saarikka. Saarikan kotipaikka on Saarijärvi.

2.1 LIIKETOIMINTA-AJATUS

Saarikka tuottaa SoTe kuntayhtymän ja mahdollisten muiden asiakkaiden siltä tilaamat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut

2.2 ARVOT

- Luotettavuus
- Vaikuttavuus
- Arvostus
- Innovatiivisuus

2.3 VISIO

Saarikka on kuntien ja kuntalaisten arvostama palvelutuottaja, joka tuottaa laadukkaita sosiaali- ja terveystaloudellisesti ammattitaitoisesti, luotettavasti ja kustannustehokkaasti. Saarikka on erinomaisen työnantajamaineensa ansiosta haluttu työpaikka.

- Palvelut täyttävät tilaajan palveluille asettamat vaatimukset (mm. sisältö, laatu, määrä, saavutettavuus, vaikuttavuus ja hinta)
- Palveluiden tuotantokustannusten vuosittainen kasvu on pienempää kuin maassa keskimäärin
- Ammattitaitoinen ja motivoitunut henkilöstö muodostaa Suomen parhaan työpaikan

2.4 STRATEGISET TAVOITTEET

Strategian painopistealueet

SoTe kuntayhtymän ja Saarikan yhteiset strategiset tavoitteet ovat:

Strateginen tavoite 1: Asiakkaiden terveyttä, hyvinvointia ja elämänhallintaa vahvistetaan ajantasaisen tiedon pohjalta

Strateginen tavoite 2: Asiakkaat saavat tarvitsemansa palvelut asiakaslähtöisesti, esteettömästi ja oikea-aikaisesti ja asiakkaat ovat tyytyväisiä saamaansa palveluun

Strateginen tavoite 3: Painopistettä siirretään asteittain korjaavista toimenpiteistä ennaltaehkäisyyn.

Strateginen tavoite 4: Palvelut tuotetaan palveluiden myöntämiskriteereiden mukaisesti.

Strateginen tavoite 5: Palvelupolut on kuvattu ja yhteistyö toimii sujuvasti asiakkaiden parhaaksi.

Strateginen tavoite 6: Asiakkailla on mahdollisuus vaikuttaa tarvitsemiensa palveluiden suunnitteluun, sisällön määrittelyyn, toteuttamistapoihin ja tuottajien valintaan.

Strateginen tavoite 7: Palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa huomioidaan kestävä kehitys

Strateginen tavoite 8: Kuntien kustannukset ovat oikein mitoitettut suhteessa palvelutarpeeseen

Strateginen tavoite 9: Kehittämisessä huomioidaan hyvinvointi alueen rakentaminen maakunnallisena yhteistyönä.

3 SAARIKAN JOHTAMISJÄRJESTELMÄ

Saarikan johtamisjärjestelmällä tarkoitetaan kaikkea sitä toimintaa, jolla Saarikan perustehdävän toteuttaminen ja tehokas toiminta varmistetaan. Johtamisjärjestelmä koostuu mm. toiminnan suunnittelusta ja tavoiteasetannasta, toiminnan organisoinnista, toimivaltasuhteiden määrittelystä ja vastuutuksista, seurannan, mittauksen ja raportoinnin järjestämisestä, viestinnästä sekä palkkaus- ja palkitsemiskäytännöistä

3.1 HALLINTOA JA TOIMIVALTAAN KOSKEVAT LINJAUKSET

Saarikan johtamisjärjestelmään liittyvät hallintoa ja toimivaltaa koskevat päälinjaukset on määritellyt SoTe kuntayhtymän perussopimuksessa ja hallintosäännössä. Niiden mukaan

- johtokunta vastaa strategisista asioista, päättää virkojen ja toimien perustamisesta ja toimii operatiivisen johdon tukena ja ohjaajana organisaation toiminnan johtamisessa ja kehittämissä
- liikelaitoksen johtaja päättää Saarikan toiminnan organisoinnista, organisaation sisäisestä työnjaosta sekä Saarikan viran- ja toimenhaltijoiden tehtävistä ja toimivaltasta
- liikelaitoksen johtajan apuna on johtoryhmä, johtoryhmässä keskustellaan ja sovietaan yhteisistä koko Saarikkaa koskevista asioista ja linjauksista

Saarikan sisäiset roolitukset, toimivaltasuhteet ja vastuut on määritellyt päätösvaltataulukoilla henkilöstöasiat on määritellyt henkilöstösäännössä

3.2 ORGANISOINTI

Saarikan toiminnot on jaettu palvelualueisiin, palvelualueet edelleen vastuualueisiin ja vastuualueet toimintayksiköihin. Näiden lisäksi omina vastuualueina ovat henkilöstöpalvelut sekä hallinto- ja tukipalvelut.

Henkilöstön ja työnantajan välinen yhteistoiminta on organisoitu yhteistyötoimikunnan ja paikallisneuvotteluiden sekä pääluottamusmiestapaamisten kautta.

Työsuojeluasiat on organisoitu työsuojelutoimikunnan ja työsuojeluorganisaation kautta.

Tietoturvaan liittyvät toimintatavat, organisaatio ja roolitukset on määritellyt Saarikan tietoturvapoliittika-asiakirjassa sekä tietoturvasuunnitelmassa. Tietoturvaa koordinoidaan tietoturvaryhmässä sekä tietosuojavastaavat on nimetty.

Potilasturvallisuuteen liittyvät toimintatavat, organisaatio ja roolitukset on määritellyt potilasturvallisuussuunnitelmassa. Potilasturvallisuustyöryhmä kokoontuu säännöllisesti.

3.3 ESIMIESTYÖ

Esihenkilötyön organisoinnin lähtökohtana on varmistaa asetettujen tavoitteiden toteutuminen.

Palvelualueiden esihenkilöinä toimivat palvelujohtaja ja johtava ylilääkäri, vastuualueiden esihenkilöinä palvelupäällikkö ja palveluvastaavat, henkilöstöpalveluista vastaa henkilöstöjohtaja ja hallinto- ja tukipalveluista talous- ja hallintojohtaja. Kullekin esihenkilölle on nimetty sijainen/varaesihenkilö. Sijaiset/varaesihenkilöt osallistuvat päivittäiseen johtamiseen varsinaisten esihenkilöiden rinnalla erikseen kunkin vastuualueen osalta tarkemmin määriteltävällä tavalla.

Liikelaitoksen johtaja, johtava ylilääkäri, palvelujohtaja, palvelupäällikkö, henkilöstöjohtaja sekä talous- ja hallintojohtaja ovat nk. hallinnollisia tehtäviä.

Palveluvastaavat (lähiesihenkilöt) osallistuvat hallinto- ja esihenkilötyön ohella myös käytännön asiakastyöhön. Asiakastyöhön osallistuminen vaihtelee vastuualueen toiminnan

luonteen, henkilöstömäärän sekä toimintayksiköiden määrän perusteella.

Palveluvastaavien työajan käytön suunnittelussa käytetään lähtökohtana seuraava mitoitusta:

- alle 10 työntekijän vastuualueella hallintoon käytetään noin 1 työpäivä/viikko
- 10-20 työntekijän vastuualueella hallintoon käytetään noin 2 työpäivää/viikko
- 20-30 työntekijän vastuualueella hallintoon käytetään noin 2-3 työpäivää/viikko
- yli 30 työntekijän vastuualueella hallintoon käytetään noin 4-5 työpäivää/viikko
- 60-paikkaisessa asumispalveluyksikössä hallintoon käytetään 100 prosenttia palveluvastaavan työajasta, 30-paikkaisessa asumispalveluyksikössä 50 prosenttia työajasta

Nk. hallinnollisella työllä/työajalla tarkoitetaan työaika, jolloin lähiesihenkilön työpanosta ei lasketa varsinaiseen asiakastyön mitoitukseen. Hallinnolliseen työhön varattavan työajan määrään vaikuttavat vastualueen henkilöstömäärän lisäksi toiminnan luonne (esim. vastaanotto, osasto, ympärivuorokautinen asumispalvelu, vuorotyö) sekä toimintayksiköiden määrä ja maantieteellinen toiminta-alue. Vastuualueen hallinnolliseen työhön lasketaan varsinaisen lähiesihenkilön (palveluvastaava) ja hänen varahenkilönsä (varapalveluvastaava) hallinnolliseen työhön käyttämä yhteenlaskettu työaika. Lähiesihenkilöt päättävät itse omasta työajankäytöstään Saarikan yleisten periaatteiden sekä palvelujohtajien/-päällikön antamien ohjeiden perusteella.

3.4 JOHTAMISEN RAKENTEET

- Johtokunnan kokoukset
- Saarikan johtoryhmän kokoukset
- Palvelualueiden johtoryhmien kokoukset
- Esihenkilöpalaverit
- Johdon katselmukset
- Henkilöstöinfot
- Työpaikkakokoukset
- Kehityskeskustelut
- Palautejärjestelmä
- Työsuojelutoimikunnan kokoukset
- Yhteistyötoimikunnan kokoukset
- Tietoturvaryhmän kokoukset
- Asiahallintatyöryhmän kokoukset
- Potilasturvallisuustyöryhmän kokoukset

3.5 TOIMINNAN SEURANTA JA RAPORTOINTI

Saarikan toimintaa sekä liiketoimintasuunnitelman ja talousarvion taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista seurataan suunnitelmallisesti kuukausiraportoinnin ja osavuosisikatsausten avulla

- Kuukausiraportoinnissa seurataan suoritteita (mm. Pro consona ja Pegasos), työajan käyttöä (mm. Titania, eHoiva), henkilöstömitoitusten toteutumista (erillinen excel-pohjainen raportointi, Titania-henkilöstömitoitussio asumispalveluissa) sekä talouden toteutumista kirjanpidon raporttien (webraportointi, opiferus) sekä talousjohtajan kokonien excel-pohjaisten yhdistelmäraporttien avulla.
- Osavuosisikatsaukset ja kuukausiraportit käsitellään johtokunnan kokouksissa
- Asia- ja hankekohtainen seuranta järjestetään tapauskohtaisesti

- Ulkoinen tarkastus toteutetaan tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajien toimesta. Sisäinen tarkastus toteutetaan sisäisen valvonnan ohjeiden mukaisesti esimiesten ja sisäisten tarkastajien toimesta
- Asiakaskyselyt järjestetään erillisen suunnitelman mukaisesti

3.6 VIESTINTÄ

Saarikan viestintää koskevat linjaukset ja tavoitteet, viestinnän kohderyhmät ja välineet on määritetty viestintäsuunnitelmassa.

Saarikan viestinnästä vastaa johtokunta ja viestinnän käytännön toteuttamisesta liikelaitoksen johtaja. Saarikan palvelu- ja vastuualueet vastaavat omasta viestinnästään, tiedottamisestaan ja palvelumarkkinoinnistaan johtokunnan ja liikelaitoksen johtajan vahvistamien linjausten mukaisesti.

3.7 PALKKAUS JA PALKITSEMINEN

Saarikassa henkilöstön palkkaus perustuu virka- ja työehtosopimukseen sekä niissä määriteltyihin palkkausperusteisiin

Saarikan palkkamallissa määritellään kullekin tehtävällä tehtävän vaativuuteen perustuva tehtäväkohtainen palkka. Henkilökohtainen palkka määritellään henkilökohtaisen työsuorituksen arviointi- ja henkilökohtaisen palkan määräytymisperusteiden mukaisesti. Johtokunta valitsee vuosittain vuoden työntekijän, työyksikön ja esihenkilön. Työsuojelutoimikunta jakaa vuosittain työsuojelupalkinnot.

4 YLEISPERUSTELUT

4.1 TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA TAVOITTEET

4.1.1 ALUEEN VÄESTÖ JA PALVELUTARPEET

Alueen väestön sosiaali- ja terveystalouden tarpeisiin vaikuttavat erityisesti ikääntyneiden määrän voimakas kasvu, väestön sairastuvuus sekä alueen väestön sosioekonominen asema. Saarikan alueen väestörakenne ja jo nyt hyvin vanhusvoittoinen. Vanhusten määrä tulee edelleen kasvamaan tulevina vuosina. Koko Saarikan alueen väestö on sekä KELA:n että THL:n selvitysten mukaan sairaampaa kuin väestö keskimäärin Keski-Suomessa ja koko maassa. Erityisesti psyykkisiä sairauksia, astmaa, diabetesta, sydän- ja verisuonisairauksia sekä reumaa esiintyy runsaasti. Alueen väestön sosioekonominen asema on myös huomattavasti valtakunnallista keskiarvo heikompi. Asuntokuntien tulotaso jää maan keskiarvon alapuolelle ja nk. pienituloisuusaste on SoTen alueella huomattavasti korkeampi kuin maassa keskimäärin. SoTen alueen väestöstä työllisen työvoiman osuus on pienempi kuin maassa keskimäärin, väestöllinen ja taloudellinen huoltosuhde on heikompi kuin maassa keskimäärin ja alueen väestö on myös koulutustasolla mitattuna heikommin koulutettua, kun väestö keskimäärin Suomessa. Ikärakenteen muutoksesta, sairastavuudesta sekä väestön heikohkosta sosioekonomisesta asemasta johtuen sosiaali- ja terveystalouden tarve lisääntyy väkiluvun vähenemisestä huolimatta. Alueen väestörakennetta ja väestörakenteen muutoksia sekä väestön palvelutarpeita ja niiden muuttumista arvioidaan

tarkemmin SoTen palveluiden järjestämissuunnitelmassa.

4.2 SAARIKAN ROOLI SOTE KUNTAYHTYMÄN PALVELUIDEN TUOTTAJANA

SoTen yhtymävaltuusto on linjannut palveluiden tuotannon järjestämistä SoTen palveluiden järjestämissuunnitelmassa. Sen mukaan SoTen järjestämät palvelut tuotetaan taloudellisesti tehokkaimmilla tuotantotavoilla ja organisaatiolla. Palveluiden tuottajana toimii lähtökohtaisesti kuntayhtymän tuotanto-organisaatioksi perustettu kuntayhtymän liikelaitos Saarikka. Mahdollisten palveluiden määrien ja tarjonnan lisäämisen yhteydessä selvitetään kuitenkin aina ennen Saarikan resurssien lisäämistä vaihtoehtoiset tuotantotavat ja yksityisten palvelun tarjoajien sekä kolmannen sektorin tarjoamat vaihtoehdot.

SoTen palveluiden järjestämisessä tavoitteena on synnyttää alueelle toimivat sosiaali- ja terveystalouden palveluiden markkinat sekä luoda todellisia vaihtoehtoja palvelutuotannolle. Saarikan rinnalle haetaan aktiivisesti vaihtoehtoisia palveluntuottajia (omaiset, lähiverkostot, vapaaehtoiset, järjestöt, itsensä työllistäjät, opiskelijat, eläkeläiset ja yrittäjät) ja väestöä kannustetaan käyttämään monipuolisesti alueella olevia palveluntarjoajia.

Lähtökohtana SoTen järjestämien palveluiden tuotannon hajauttamiselle ja palveluiden ostamiselle ulkopuolisilta palveluntarjoajilta on, että ulkopuolinen palveluntarjoaja tuo palvelutuotannollaan lisäarvoa palvelun laadun ja kustannustehokkuuden sekä palveluiden saatavuuden näkökulmasta. Palveluntarjoajien on kyettävä kantamaan toiminnassaan yrittäjäriskiä. SoTe ja Saarikka eivät sitoudu ostamaan koko yrittäjän kapasiteettia, vaan sopimukset laaditaan niin, että SoTella ja Saarikalla on mahdollisuus käyttää yrittäjän palveluja kulloistenkin tarpeiden mukaisesti.

4.3 TAVOITTEET VUODEN 2022 TALOUSARVIOSSA

Saarikan toimintaa ja palvelutuotantoa ohjaavat strategiset tavoitteet asetetaan Saarikan liiketoimintasuunnitelmassa ja talousarvion toiminnalliset tavoitteet sitovuustasoinen talousarviossa.

Tässä talousarviossa sitovuustasoinen määriteltävät talousarvion toiminnalliset tavoitteet ovat johtokunnan asettamia määrärahojen käyttötarkoitusta sekä Saarikan toimintaa ja palveluiden sisältöä ja laatua ohjaavia mitattavissa ja todennettavissa olevia tavoitteita.

Liikelaitoksen johtaja voi määritellä tarkemmat toiminnalliset tavoitteet palvelu- ja vastuualueille talousarvion täytäntöönpano-ohjeiden antamisen yhteydessä. SoTen talousarviossa palveluiden järjestämiselle sekä Saarikalle asetetut tavoitteet on huomioitu tässä Saarikan talousarviossa ja –suunnitelmassa.

Saarikkaa sitovia meno- ja tuloeriä SoTen talousarviossa ovat kuntalain mukaan korvaus kuntayhtymän sijoittamasta pääomasta, kuntayhtymän toiminta-avustus sekä kuntayhtymän pääomasijoitus liikelaitokseen ja liikelaitoksen palautus kuntayhtymälle. SoTen talousarvioon ei sisälly Saarikkaan sijoitetun pääoman korkovaatimusta. SoTen talousarviossa ei myöskään ole määräraharauksia SoTen toiminta-avustuksiin, pääomasijoituksiin Saarikalle eikä Saarikan palautuksiin kuntayhtymälle.

4.4 SAARIKAN TALOUS 2022

4.4.1 TULOSSUUNNITELMA

4.4.1.1 LIIKEVAIHTO

Talousarviossa liikevaihdon ja liiketoiminnan muiden tuottojen arvioidaan olevan yhteensä noin 88 miljoonaa euroa. Liikevaihtoon sisältyy palveluiden tuottamisesta SoTelta perittäviä tuloja yhteensä noin 78 miljoonaa euroa.

4.4.1.2 LIIKETOIMINTAKULUT, RAHOITUSKULUT JA POISTOT

Saarikan vuoden 2022 palveluiden tuottamiseen varatut määrärahat (ilman poistoja ja rahoituskuluja) ovat yhteensä noin 88,3 miljoonaa euroa. Menot kasvavat vuoden 2021 tarkistetun talousarvion tasosta 1,5 prosenttia. Erikoissairaanhoidon osuus menoista on 21,5 miljoonaa euroa. Erikoissairaanhoidon menot kasvavat vuoden 2021 talousarvion tasosta 10,6 prosenttia. Talousarviossa rahoitustuotot ja kulut ovat yhteensä 0 euroa ja poistot 56 506 euroa.

4.4.1.3 TILIKAUDEN TULOS

Vuoden 2022 talousarvion mukaan tilikauden tulos on 0 euroa

4.4.2.1 KÄYTTÖMAISUUSINVESTOINNIT

Pienhankintarajaksi on määritelty 10 000 euroa. Tähän talousarvioon sisältyy investointimenoja 57.000 euroa Pegasos-järjestelmän versiopäivitystä varten. Muut yli 10.000 euron irtaimistohankinnat rahoitetaan irtaimistoleasingilla.

4.4.2.2 KASSAVIRTA

Talousarvion mukainen varsinaisen toiminnan kassavirta hoidetaan rahoitussuunnitelmassa kuukausittain SoTelta ennakoon laskutettavilla maksuilla ja palveluiden käyttäjältä perittävillä asiakasmaksuilla sekä tarvittaessa lyhytaikaisella lainalla

4.5.1 TULOSSUUNNITELMA 2022

SoTen tulossuunnitelmassa vuodelle 2022 on tavoitteeksi asetettu kuntien vuosittaisten kustannusten pitäminen vuoden 2021 tasolla. Näin ollen myös Saarikalta edellytetään palvelutuotannon tehostamista vuosittaisen kustannuskasvun hillitsemiseksi.

Tuloslaskelma osoittaa palvelujen tuottamisesta aiheutuvien kustannusten kattamisen siten, että kohdassa Tuet ja avustukset kuntayhtymältä on jäsenkuntien maksusuudet.

TULOSSUUNNITELMAOSA

Tulosbudjetti	TP	TA	TA
1 000 €	2020	2021	2022
Toimintatulot			
Myyntitulot	1 835	1 508	1 500
Maksutulot	6 609	6 692	6 918
Tuet ja avustukset	177	205	235
Muut toimintatulot	1 751	1 610	1 544
Toimintatulot yht.	10 372	10 015	10 198
Toimintamenot			
Henkilöstömenot	-27 071	-29 016	-29 588
Palvelujen ostot	-44 915	-44 013	-47 043
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 675	-4 944	-2 644
Avustukset	-3 486	-3 661	-3 687
Muut toimintamenot	-5 774	-5 273	-5 334
Toimintamenot yht.	-83 922	-86 907	-88 296
Tuet ja avustukset kuntayhtymältä	73 632	76 978	78 155
Toimintakate	82	90	57
Rahoitustulot ja -menot			
Korkotulot	7	0	0
Muut rahoitustulot	0	0	0
Korkomenot	-10	0	0
Muut rahoitusmenot	-1	0	0
Rahoitustulot ja -menot	-4	0	0
Vuosikate	79	90	57
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-79	-90	-57
Arvonalentumiset			
Satunnaiset tulot ja menot			
Satunnaiset tulot			
Satunnaiset menot			
Tilikauden tulos	0	0	0
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)			
Vapaaehtoisten varausten lis. (-) tai väh. (+)			
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)			
Tilikauden yli-/alijäämä	0	0	0
Tavoitteet ja tunnusluvut			
Toimintatulot / Toimintamenot, %	100	100	100
Vuosikate / Poistot, %	100	100	100
Vuosikate, euro/asukas	5	5	3
Kertynyt yli-/alijäämä			
Asukasmäärä vuoden lopussa	16 784	16 528	16 390

4.5.2 RAHOITUSSUUNNITELMA 2022

Rahoitussuunnitelma perustuu edellä mainittuun tulossuunnitelmaan. Tulossuunnitelman mukaisesta Saarikan toiminnasta aiheutuvat menot rahoitetaan SoTen maksuosuuksilla ja palveluiden käyttäjiltä perittävillä asiakasmaksuilla

RAHOITUSOSA

Rahoitusbudjetti 1 000 €	TA 2020	TA 2021	TA 2022
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	79	90	57
Satunnaiset erät			
Tulorahoituksen korjauserät			
Investointimenot			
Investointimenot	-79	-90	-57
Rahoitusosuudet investointimenoihin			
Omaisuuksien myyntitulot			
Toiminnan ja investointien rahavirta	0	0	0
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset			
Antolainasaamisten vähennykset			
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys			
Pitkäaikaisten lainojen vähennys			
Lyhytaikaisten lainojen muutos			
Oman pääoman muutokset			
Peruspääoman lisäys/palautus			
Vaikutus maksuvalmiuteen	0	0	0

4.6 TALOUSARVION SITOVUUS

Johtokunnan alaisten toimielinten ja viranhaltijoiden on noudatettava johtokunnan hyväksymää talousarviota vuonna 2021. Johtokuntaan nähden sitovina tasoina ovat

Hallinto- ja tukipalvelut

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelut

Arjen tuen palvelut (palveluohjausyksikkö vastaa SoTen palvelutilaukseen perustuvista määrärahoista, koti- ja asumispalvelut sekä vammaispalvelut vastaavat palveluiden suoritustavoitteiden toteutumista)

Terveyden- ja sairaanhoidon palvelut

Erikoissairanhoidon palvelut

Johtokuntaan nähden sitovia ovat palvelualueiden toiminnalliset tavoitteet sekä tilikauden yli/alijäämä.

Investointiosan osalta palvelualueilla on oikeus tehdä vastuualueiden välisiä siirtoja. Määrärahaa ei voida kuitenkaan siirtää sellaiselle hankkeelle, johon talousarviovuodelle ei ole varattu määrärahaa.

Yleishallinnon ja tukipalveluiden kustannukset vyörytetään palveluille yhtymävaltuuston kuntalaskutuksen perusteita koskevan päätöksen (Yv 25.11.2021) mukaisesti).

Liikelaitoksen johtaja antaa yksityiskohtaisemmat talousarvion täytäntöönpano-ohjeet ja vahvistaa käyttötalousuunnitelmat.

Raportit talousarvion toteutumisesta annetaan johtokunnalle vähintään tilanteista 30.4. (osavuoksikatsaus) ja 31.8.

5 KÄYTTÖTALOUSOSA

Käyttötalousosa sisältää Saarikan liiketoimintasuunnitelman sekä sitovuustasoittain esitettävät määrärahat, henkilöstötiedot sekä toiminnalliset tavoitteet.

5.1. Hallinto- ja tukipalvelut

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHAT

Hallinto- ja tukipalvelut	TP 2020	Alkuperäinen TA 2021	Tarkistettu TA 2021	TA 2022	Muutos 2021/2022	
					€	%
Toimintatuotot	144 430	153 160	153 160	170 301	17 141	11,2
Toimintakulut	-3 117 948	-5 254 917	-4 254 917	-2 815 587	1 439 330	-33,8
TOIMINTAKATE	-2 973 518	-5 101 757	-4 101 757	-2 645 286	1 456 471	-35,5
Poistot ja arvonalentumiset	-54 521	-45 641	-45 641	-8 730	36 911	-80,9
Rahoituserät	-3 731	0	0	-12	-12	
Laskennalliset erät	2 940 040	2 727 920	2 727 920	2 633 362	-94 558	-3,5
Tilikauden yli/alijäämä	-91 729	-2 419 478	-1 419 478	-20 666	1 398 812	-98,5
koronakust. 21 sis hallintoon						

Toiminnan kuvaus ja talousarvion perustelut

Hallinto- ja tukipalveluihin kuuluvat liikelaitoksen toimisto, henkilöstöpalvelut, materiaali- ja tukipalvelut. Hallinto- ja tukipalveluiden kustannukset vyörytetään Saarikan muille kustannuspaikoille.

5.2. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelut

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHAT

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelut	TP 2020	Alkuperäinen TA 2021	Tarkistettu TA 2021	TA 2022	Muutos 2021/2022	
					€	%
Toimintatuotot	308 989	273 603	273 603	289 610	16 007	5,9
Toimintakulut	-6 771 992	-7 209 512	-7 209 512	-6 993 094	216 418	-3,0
TOIMINTAKATE	-6 463 003	-6 935 909	-6 935 909	-6 703 484	232 425	-3,4
Poistot ja arvonalentumiset	0	-14 698	-14 698	-23 143	-8 445	57,5
Laskennalliset erät	-335 637	-299 984	-299 984	-282 442	17 542	-5,8
Tilikauden yli/alijäämä	-6 798 640	-7 250 591	-7 250 591	-7 009 069	241 522	-3,3

Toiminnan kuvaus ja talousarvion perustelut

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelukokonaisuuteen kuuluvat neuvola- koulu- ja opiskelupalvelut, perhe- ja sosiaalipalvelut sekä terapiapalvelut.

Neuvola- koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palveluihin kuuluvat äitiysneuvolan, lastenneuvolan ja perhesuunnitteluneuvolan sekä koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon palvelut. Palveluilla ylläpidetään ja edistetään alueen väestön terveyttä ja toimintakykyä sekä sairauksien ennalta ehkäisyä yhdessä kuntien eri hallinnonalojen, kolmannen sektorin ja erikoissairaanhoidon kanssa sekä tuetaan väestön valmiuksia edistää omaa terveyttään. Neuvolapalvelut järjestetään lähipalveluna Kannonkosken, Karstulan, Kivijärven, Kyyjärven ja Saarijärven terveysasemilla ja koulu- ja opiskelupalvelut kouluilla. Kesäsulkujen aikoina äitiysneuvolapalvelut tarjotaan Karstulan ja Saarijärven neuvoloissa.

Perhe- ja sosiaalipalveluihin kuuluvat lapsiperheiden sosiaalipalvelut (lastenvalvojan palvelut, lapsiperheiden kotipalvelu, perhetyö, perhesosiaalityö ja lastensuojelu) ja aikuisten sosiaalipalvelut (täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuki, päihdetyö, kuntouttava työtoiminta ja sosiaalinen kuntoutus ja aikuissosiaalityö). Sekä lapsiperheiden sosiaalityöhön että aikuisten sosiaalityöhön sisältyy asiakkaiden yleinen ohjaus ja neuvonta sekä ehkäisevä sosiaalityö, joilla pyritään asiakkaiden tilanteiden kohentamiseen suurempien ongelmien välttämiseksi. Sosiaalityöntekijän vastaanotto järjestetään lähipalveluna kuntien toimipisteissä tarpeenmukaisesti.

Talousarvioon sisältyy 710 000 euron määrärahavaraus ennakoituihin uusiin lastensuojelun perhe- ja/tai laitoshoidon tarpeisiin.

Terapiapalveluihin kuuluvat perheneuvolan, terveyskeskuspsykologien, terveyskeskuspuheterapeutin ja lasten ja nuorten toimintaterapian palvelut sekä kriisityö. Perheneuvolan toimipiste on Saarijärvellä. Sivuvastaanottoja järjestetään tarpeen mukaan muissa kunnissa. Terveyskeskuspsykologin palvelut järjestetään pääosin Saarijärven toimipisteessä. Puheterapeutin palveluja järjestetään sekä Karstulan että Saarijärven toimintapisteissä. Toimintaterapeutin toimipiste on Saarijärvellä. Toimintaterapiapalveluissa tarjotaan palveluita tarpeen mukaan myös muissa kunnissa. Järjestölähtöisen kriisityön palveluita tuottaa Kriisikeskus Mobile.

Hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen palveluiden järjestämisessä voidaan huomioida palvelutarpeisiin liittyviä kuntakohtaisia erityistarpeita sekä kuntien asettamia talouden sopeuttamistavoitteita. Tämä voi näkyä esimerkiksi alueellisina painoituksina ennaltaehkäisevien ja varhaisen tuen palveluiden järjestämisessä sekä alueellisina eroina palveluiden saatavuudessa ja saavutettavuudessa.

Talousarvion toiminnalliset tavoitteet

1. Asiakaslähtöiset palvelut vahvistavat hyvinvointia		
Strateginen tavoite 1: Asiakkaiden terveyttä, hyvinvointia ja elämänhallintaa vahvistetaan ajantasaisen tiedon pohjalta, Strateginen tavoite 2: Asiakkaat saavat tarvitsemansa palvelut asiakaslähtöisesti, esteettömästi ja oikea-aikaisesti ja asiakkaat ovat tyytyväisiä saamaansa palveluun, Strateginen tavoite 3: Painopistettä siirretään asteittain korjaavista toimenpiteistä ennaltaehkäisyyn.		
Tavoitteet vuodelle 2022	Keskeiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi	Tavoitetaso / mittarit
Neuvola-koulu- ja opiskeluterveydenhuollon asiakkaat saavat tarvitsemansa palvelut asiakaslähtöisesti ja oikea-aikaisesti.	Terveydenhoitaja- ja lääkäripalvelut ovat riittävät ja vastaavat asiakkaiden tarpeita	THL:n asiakastytyväisyyskyselyt ja kouluterveyskyselyt
Lasten ja perheiden palvelujen kehittäminen asiakaslähtöisesti ja ennalta ehkäisevästi	Perhekeskusten kehittäminen	Toiminta on saatu käyntiin vuoden 2022 loppuun mennessä
Lapsi- ja perhepalveluiden toimintamallit ovat ennaltaehkäiseviä	Lapset puheeksi toimintamalli	Vuoden aikana perhesosiaalityössä ja lastensuojelussa olleiden asiakkaiden määrä (läpivirtaus), huostassa olevien lasten ja nuorten määrä
Asiakaslähtöinen, oikea-aikainen ja ennalta ehkäisevä lastensuojelutyö	Lastensuojelun systeminen toimintamalli (kohtaaminen, kuuleminen, luottamus, syvempi ymmärrys tilanteesta ja avun tarpeesta, ratkaisun pohtiminen yhdessä)	Systemisen työskentelyn asiakkaiden määrä. Niiden tiimien lukumäärä vuoden aikana, missä asiakas on paikalla
Asiakaslähtöisyys, oikea-aikaisuus ja ennalta ehkäisy palvelutarpeen arvioinnissa perhe- ja sosiaalipalveluissa	Palvelutarpeen arvioinnin tekeminen monitoimijaisesti. (ohjaa asiakaslähtöisyyteen, vahvistaa osallisuutta, yhteen sovittaa palvelut, auttaa palvelutarpeiden tunnistamisessa ja arvioinnissa)	Monitoimijaisesti toteutettujen palvelutarpeen arviointien määrä
Asiakaslähtöisyys ja ennalta ehkäisy aikuisten sosiaalipalveluissa	Asiakkaiden taloudellisen kyvykkyyden vahvistaminen (talousneuvola)	Asiakasmäärät
Terapiapalveluissa asiakkaat saavat tarvitsemansa palvelut ja oikea-aikaisesti	Hoitotakuun toteuttaminen	Hoitotakuun toteutuminen
2. Monimuotoiset palvelut tukevat kestävä kehitystä		
Strateginen tavoite 4: Palvelut tuotetaan palveluiden myöntämiskriteereiden mukaisesti, Strateginen tavoite 5: Palvelupolut on kuvattu ja yhteistyö toimii sujuvasti asiakkaiden parhaaksi., Strateginen tavoite 6: Asiakkailla on mahdollisuus vaikuttaa tarvitsemiensa palveluiden suunnitteluun, sisällön määrittelyyn, toteuttamistapoihin ja tuottajien valintaan., Strateginen tavoite 7: Palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa huomioidaan kestävä kehitys		
Tavoitteet vuodelle 2022	Keskeiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi	Tavoitetaso / mittarit
Myöntämiskriteerit neuvola- koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa	Terveydenhuoltolain ja valtioneuvoston asetuksen mukaiset terveydenhoitajan ja lääkärin tarkastukset toteutuvat	Pegasoksesta saatavat Tilastot (Spat)
Terapiapalvelut, palvelupolut	Eri palveluiden palvelupolut kuvataan	Palvelupolut on kuvattu ja ne löytyvät Saarikan nettisivuilta
Perhe- ja sosiaalipalvelut, palvelupolut	Eri palveluista laaditut palvelupolut päivitetään	Palvelupolut on päivitetty ja ne löytyvät Saarikan nettisivuilta

Asiakkaan mahdollisuus vaikuttaa tarvitsemiensa palveluiden suunnitteluun ja sisältöön perhe- ja sosiaalipalveluissa	Käytetään asiakaslähtöisiä toimintamalleja; lapset puheeksi neuvonpito, palvelutarpeen arviointi, systeminen lastensuojelu, aikuissosiaalityön voimavaralähtöinen asiakasprosessi	Asiakasmäärät
Kestävä kehitys hyten palvelualueella	Monitoimijaisuus palvelutarpeen arvioinnissa. Tuunuspajat aikuisten sosiaalityössä	Toteutettujen tuunuspajojen määrä Monitoimijaisesti toteutettujen palvelutarpeen arviointien määrä

3. Palvelut tuotetaan vaikuttavasti ja kustannustehokkaasti

Strateginen tavoite 3: Painopistettä siirretään asteittain korjaavista toimenpiteistä ennaltaehkäisyyn., Strateginen tavoite 4: Palvelut tuotetaan palveluiden myöntämiskriteereiden mukaisesti, Strateginen tavoite 8: Kuntien kustannukset ovat oikein mitoitettut suhteessa palvelutarpeeseen

Tavoitteet vuodelle 2022	Keskeiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi	Tavoitetaso / mittarit
Ennaltaehkäisy lasten ja perheiden palveluissa	Lapset puheeksi toimintamalli	Pidettyjen neuvonpitojen määrä
Vaikuttavuus perhe- ja sosiaalipalveluissa	Palvelutarpeen arvioinnin tekeminen monitoimijaisesti. (ohjaa asiakaslähtöisyyteen, vahvistaa osallisuutta, yhteen sovittaa palvelut, auttaa palvelutarpeiden tunnistamisessa ja arvioinnissa)	Kuinka monen tahon kanssa on sovittu monitoimijaisesta työskentelystä
Perhetyön vaikuttavuus	Perhetyön porrasteisuus; intensiivisyydeltään ja kestoaltaan oikeanlainen palvelu oikeassa kohdassa) (yleinen perhetyö, tehostettu perhetyö jne.)	Asiakasmäärät ja niiden muuttuminen eri portailla
Terapiapalveluiden vaikuttavuus	Tarvittavien tutkimusmenetelmien käyttäminen asiakastyössä	Asiakkaat ovat saaneet oikeat ja tarvittavat diagnoosit

4. Yhdessä toimiminen on voimavara

Strateginen tavoite 1: Asiakkaiden terveyttä, hyvinvointia ja elämänhallintaa vahvistetaan ajantasaisen tiedon pohjalta,
Strateginen tavoite 3: Painopistettä siirretään asteittain korjaavista toimenpiteistä ennaltaehkäisyyn., Strateginen tavoite 5: Palvelupolut on kuvattu ja yhteistyö toimii sujuvasti asiakkaiden parhaaksi., Strateginen tavoite 6: Asiakkailta on mahdollisuus vaikuttaa tarvitsemiensa palveluiden suunnitteluun, sisällön määrittelyyn, toteuttamistapoihin ja tuottajien valintaan.,
Strateginen tavoite 7: Palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa huomioidaan kestävä kehitys

Tavoitteet vuodelle 2022	Keskeiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi	Tavoitetaso / mittarit
Yhteistyötä tehdään palvelualueen sisällä ja palvelualueiden välillä asiakas-tilanteissa, missä se on tarpeellista	Aina tarkastellaan, onko yhteistyö asiakkaan tilanteessa tarpeen. Tarvittaessa tehdään yhteinen asiakassuunnitelma.	Yhteistyön toimintamallit on selkeästi määriteltä
Palvelualue osallistuu hyvinvointialueen rakentamiseen	Ollaan mukana maakunnallisissa hankkeissa ja työpajoissa tuomassa kokemusta, asiantuntemusta ja osaamista	Hankkeet ja työpajat, joihin palvelualueelta on osallistuttu

5.3. Arjen tuki

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHAT

Arjen tuen palvelut	TP 2020	Alkuperäinen TA 2021	Tarkistettu TA 2021	TA 2022	Muutos 2021/2022	
					€	%
Toimintatuotot	7 397 744	6 989 184	6 989 184	7 133 624	144 440	2,1
Toimintakulut	-36 754 171	-37 314 525	-38 114 525	-39 171 843	-1 057 318	2,8
TOIMINTAKATE	-29 356 428	-30 325 341	-31 125 341	-32 038 219	-912 878	2,9
Laskennalliset erät	-1 220 048	-1 208 738	-1 208 738	-1 192 537	16 201	-1,3
Tilikauden yli/alijäämä	-30 576 476	-31 534 079	-32 334 079	-33 230 756	-896 677	2,8

Toiminnan kuvaus ja talousarvion perustelut

Arjen tuen palvelukokonaisuuteen kuuluvat palveluohjaus, ikäihmisten varhaisen tuen palvelut, koti- ja asumispalvelut ja vammaispalvelut.

Palveluohjauspalveluihin sisältyvät yleinen neuvonta ja asiakkaiden ohjaaminen, asiakkaiden palvelutarpeen arviointi, päätökset palveluiden antamisesta ja asiakkaan sijoittaminen eri palveluihin ja palveluyksiköihin sekä päätökset asiakasmaksuista. Palveluohjauspalveluja voidaan toteuttaa erillisenä palveluna sekä osana muita SoTen järjestämiä palveluja. Palveluohjauksen palvelut järjestetään puhelimitse sekä lähipalveluna asiakkaiden arkiympäristöissä. Palvelut tuotetaan pääsääntöisesti Saarikan toimintana.

Ikäihmisten varhaisen tuen palveluilla edistetään ikääntyvien toimintakykyä ja kotona pärjäämistä sekä tuetaan omaishoitajien jaksamista. Palveluja ovat erilaiset tilaisuudet ja tapahtumat, vertaisryhmätoiminta, päivätoiminta, aivoterveystuen vahvistaminen ja hoito, terveystarkastukset ja hyvinvointia tukevat kotikäynnit. Varhaisen tuen palveluja voidaan toteuttaa erillisinä palveluina sekä osana muita SoTen ja/tai jäsenkuntien järjestämiä palveluja.

Koti- ja asumispalveluita järjestetään aikuisen vammaisen, sairaan tai ikääntyneen henkilön tai perheen päivittäisen pärjäämistä tueksi niin, että jokaisella olisi mahdollisuuksien mukaan turvallinen ja toimiva arki ja sopiva asuinympäristö joko omassa kodissa tai asumispalveluyksikössä. Palvelukokonaisuuteen kuuluvat kotiin annettavat palvelut, asumispalvelut sekä perhe- ja omaishoito.

Vammaispalvelut sisältävät vammaispalvelulain mukaiset palvelut ja tukitoimet, kotiin tukemisen tiimin, toimintakeskuspalvelut, asumispalvelut sekä laitoshoidon. Vammaispalvelulain perusteella myönnettävät palvelut ovat kuntoutusohjaus, sopeutumisvalmennus, kuljetuspalvelut, tulkkipalvelut, päivätoiminta, henkilökohtainen apu sekä palveluasuminen ja taloudelliset tukitoimet. Taloudellisia tukitoimia ovat mm. asunnon muutostyöt sekä asuntoon kuuluvat välineet ja laitteet, päivittäisessä suoriutumisessa tarvittavat välineet, koneet ja laitteet sekä ylimääräiset vaate- ja erityisravintokustannukset. Palveluun sisältyy olennaisena osana palvelujen ja tukitoimien myöntämiseen liittyvän ohjaus ja neuvonta.

Arjen tuen palveluiden järjestämisessä voidaan huomioida palvelutarpeisiin liittyviä kuntakohtaisia erityistarpeita sekä kuntien asettamia talouden sopeuttamistavoitteita. Tämä voi näkyä esimerkiksi alueellisina painoituksina ennaltaehkäisevien ja varhaisen tuen palveluiden järjestämisessä sekä alueellisina eroina palveluiden saatavuudessa ja saavutettavuudessa.

Talousarvion toiminnalliset tavoitteet

1. Asiakslähtöiset palvelut vahvistavat hyvinvointia		
<p>Strateginen tavoite 1: Asiakkaiden terveyttä, hyvinvointia ja elämänhallintaa vahvistetaan ajantasaisen tiedon pohjalta,</p> <p>Strateginen tavoite 2: Asiakkaat saavat tarvitsemansa palvelut asiakslähtöisesti, esteettömästi ja oikea-aikaisesti ja asiakkaat ovat tyytyväisiä saamaansa palveluun,</p> <p>Strateginen tavoite 3: Painopistettä siirretään asteittain korjaavista toimenpiteistä ennaltaehkäisyyn.</p>		
Tavoitteet vuodelle 2022	Keskeiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi	Tavoitetaso / mittarit
Muistiasiakkaiden varhainen tuki toimii ja heille on tarjolla riittävästi tukea	<p>Kuntalaisilla matala kynnyksellä ottaa yhteyttä aivoterveystyöryhmän liittyvissä asioissa</p> <p>Muistipolku ja prosessit on päivitetty ja toimivat</p>	<p>Muistipolku on päivitetty ja muistipoliklinikan toiminta on kuvattu ja toimijoiden tiedossa</p> <p>Muistikoordinaattorin asiakkaat</p> <p>Muistikoordinaattorin käynnit</p> <p>Muistikotikuntoutusasiakkaat</p> <p>Muistikotikuntoutuskäynnit</p>
Kotona asuminen on ensisijaisena tavoitteena	<p>Kotihoitoa on riittävästi saatavilla palveluidenmyöntämisen kriteerit täyttävillä asiakkaille (jatkuvan palvelutarpeenarvioinnin käytännöt)</p> <p>Etäteknologian täysimääräinen hyödyntäminen (vacs2, lääkerobotit, etäkäynnit)</p> <p>Kotikuntoutusta asiakastarpeen mukaisesti saatavilla kotikäynteinä ja etäkuntoutuksena</p> <p>Kotiin annettava perhehoito</p>	<p>93 % 75-vuotiaista asuu kotona</p> <p>Lääkeautomaattiasiakkaat/käynnit</p> <p>Etäkotikäyntiasiakkaiden määrä/käynnit</p> <p>Kuntouttavat kotikäynnit</p> <p>Kotiin annettavan perhehoidon asiakasmäärä</p>
Asiakkaiden hyvinvoinnin, terveyden ja elämänhallinnan vahvistaminen sekä panostaminen ennaltaehkäisyyn	<p>Ajantasaiset ja elämäntilanteesta lähtevät, konkreettiset tavoitteet sisältävät palvelu- ja hoitosuunnitelmat</p> <p>Omissa vammaispalveluiden yksiköissä toiminnan suunnittelu ja toteutus on asiakslähtöistä</p> <p>Vammaispalvelujen kotiin tukemisen tiimin toiminnan edelleen kehittäminen</p> <p>Toteutetaan Einarintien asuntolan rakennemuutos</p> <p>Mielenterveys- ja päihdekuntoutujia tuetaan kotiin ja sinne on riittävästi palveluita tarjolla</p>	<p>Palvelu- ja hoitosuunnitelmien laatiminen ja päivittäminen omavalvontasuunnitelman mukaan: vammaispalvelut, mielenterveys- ja päihdekuntoutajat, ikäihmisten kotihoito, asumispalvelut</p> <p>Asiakkaat otetaan mukaan palvelutarpeenarvointiin ja suunnittelemaan omia palvelujaan</p> <p>Vammaispalveluiden kotiin tukemisen tiimin asiakasmäärä</p> <p>Niiden vammaisasiakkaiden määrä, joiden siirtyminen ostopalveluihin pystyttiin välttämään tai ajankohtaa siirtämään</p> <p>Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien määrä, jotka ovat pystyneet siirtymään pois asumispalveluista kotiin, sinne tarjottavien palveluiden avulla</p>

Palvelujen oikea-aikaisuus ja asiakslähtöisyys	Ikäihmisten palveluohjauksessa kootaan tietopaketti, mikä sisältää tietoa palveluista, Kelan etuuksista jne.	Tietopaketti on saatavilla Saarikan nettisivuilla ensimmäisellä vuosikolmanneksella 2022
--	--	--

2. Monimuotoiset palvelut tukevat kestävä kehitystä

Strateginen tavoite 4: Palvelut tuotetaan palveluiden myöntämiskriteereiden mukaisesti, Strateginen tavoite 5: Palvelupolut on kuvattu ja yhteistyö toimii sujuvasti asiakkaiden parhaaksi., Strateginen tavoite 6: Asiakkailta on mahdollisuus vaikuttaa tarvitsemiensa palveluiden suunnitteluun, sisällön määrittelyyn, toteuttamistapoihin ja tuottajien valintaan., Strateginen tavoite 7: Palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa huomioidaan kestävä kehitys

Tavoitteet vuodelle 2022	Keskeiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi	Tavoitetaso / mittarit
Arjen tuen palvelupolut on kuvattu, ovat yhteistyökumppaneiden tiedossa ja löytyvät nettisivuilta	Kuvataan Arjen tuen yksiköiden palvelupolut, jotka ovat kuntalaisten nähtävillä eri muodoissaan (mahdollisuuksien mukaan myös esittelyvideoina).	Vammaispalveluiden palvelupolut kuvattu 30.6.2022 mennessä Kotihoidon palvelupolut kuvattu 31.8.2022 mennessä Asumispalveluiden palvelupolut on kuvattu 31.8.2022 mennessä
Asiakkaiden vaikutusmahdollisuudet	Valintojen mahdollistaminen asiakkaille	Asiakas on aina läsnä palvelusuunnitelmien tekemisessä ja päivittäisessä. Asiakkaalla on mahdollisuus vaikuttaa ja osallistua häntä koskeviin valintoihin
Kaikessa toiminnassa huomioidaan kestävä kehitys	Palveluissa huomioidaan kestävä kehitys, ekologisuus ja teknologian edelläkävijyys Yksityisten palveluntuottajien lisääntymisen Saarikan alueen kunnissa kotiin annettavissa palveluissa	Käytössä oleva etäteknologian monimuotoisuuden lisääminen Yksityisten palveluntuottajien määrän kehittyminen

3. Palvelut tuotetaan vaikuttavasti ja kustannustehokkaasti

Strateginen tavoite 3: Painopistettä siirretään asteittain korjaavista toimenpiteistä ennaltaehkäisyyn., Strateginen tavoite 4: Palvelut tuotetaan palveluiden myöntämiskriteereiden mukaisesti, Strateginen tavoite 8: Kuntien kustannukset ovat oikein mitoitettut suhteessa palvelutarpeeseen

Tavoitteet vuodelle 2022	Keskeiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi	Tavoitetaso / mittarit
Vähän palvelua tarvitsevien ohjaaminen omahoitoon ja kevyisiin tukipalveluihin ikäihmisten palveluissa	Asiakkaista vähäisen tai kohtalaisen avun tarpeessa olevat asiakkaat ohjataan kevyempiin palveluihin (RAI toimintakyvyn arviointi) Palveluasumisen arviointi toteutetaan moniammatillisessa Matti- tiimissä (hyödynnetään RAI-toimintakyvyn arviointia)	Alle 16 % kotihoidon asiakkaista kuuluu toimintakyvyltään vähäisen tai kohtalaisen avun mukaiseen luokkaan RAI toimintakyvyn arviointi käytössä kaikissa yksiköissä Palveluidenmyöntämiskriteereissä hyödynnetään RAI-toimintakyvyn arviointia
Kaikki asiakkaat on arvioitu RAI toimintakyvymittarilla vähintään yhden kerran kesään 2022 mennessä ikäihmisten palveluissa	RAI:n käyttöönotto ja sen hyödyntäminen Arjen tuen palveluissa vuonna 2022	RAI asiakkaiden toimintakyvyn arviointijärjestelmä otettu käyttöön Uusissa palveluiden myöntämiskriteereissä hyödynnetään RAI toimintakyvyn arviointijärjestelmää

Palveluiden kehittämisessä huomioidaan vaikuttavuuden lisäksi taloudellinen näkökulma	Asiakaslähtöisyyden lisäksi haetaan perusteltuja ja kestäviä ratkaisuja huomioiden uudet innovaatiot ja digitaaliset vaihtoehdot toiminnan järjestämisessä	Selvitetään, mitä digitaalisia ratkaisuja on mahdollista ottaa käyttöön vammaispalveluissa
Erikoissairaanhoidon palvelujen tarpeeseen vaikuttaminen (kuntoutusohjaus ja kehitysvamma-neuvola-käynnit) vammaispalveluissa	Saarikassa toimivan moniammatillisen erikoisosaamisen ja asiantuntijuuden hyödyntäminen vammaispalveluissa (Avain-ryhmä)	Avain-ryhmän asiakasmäärä
Yksikkökustannukset Toimintakeskus alle 81 €/asiakas/toimintakeskuspäivä (brutto) Kotihoito alle 77 €/tunti, 28 €käynti (brutto) Kotihoidon palveluin tuettu asuminen alle 80 €/vrk (brutto pl. vuokra) Ikäihmisten tehostettu asumispalvelu alle 147 €/vuorokausi (brutto pl. vuokra) Kehitysvammaisten tavallinen asumispalvelu 69 €/vuorokausi (brutto pl, vuokra) Kehitysvammaisten ympärivuorokautinen asumispalvelu alle 163 €/vuorokausi (brutto pl, vuokra)		Toteutunut kustannus
4. Yhdessä toimiminen on voimavara		
Strateginen tavoite 1: Asiakkaiden terveyttä, hyvinvointia ja elämänhallintaa vahvistetaan ajantasaisen tiedon pohjalta, Strateginen tavoite 3: Painopistettä siirretään asteittain korjaavista toimenpiteistä ennaltaehkäisyyn., Strateginen tavoite 5: Palvelupolut on kuvattu ja yhteistyö toimii sujuvasti asiakkaiden parhaaksi., Strateginen tavoite 6: Asiakkailla on mahdollisuus vaikuttaa tarvitsemiensa palveluiden suunnitteluun, sisällön määrittelyyn, toteuttamistapoihin ja tuottajien valintaan.		
Tavoitteet vuodelle 2022	Keskeiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi	Tavoitetaso / mittarit
Kuntalaisten ja palveluiden piirissä olevien asiakkaiden toimintakyvyn vahvistaminen ja ylläpitäminen	Asiakkaat (kotihoito, aspa) ulkoilevat vähintään 1x viikko yhteistyössä eri toimijoiden kanssa, Kuntokartoituspäivät, tiedottaminen ajankohtaisista teemoista 2x/vuosi/kunta Palveluohjauksen ja kolmannen sektorin yhteistyön tiivistäminen Yhteistyön tiivistäminen palveluohjauksen ja muiden vastualueiden kesken. Vammaispalveluissa yhteistyön tärkeyttä pidetään voimakkaasti esillä ja sitä kehitetään eri tahojen kanssa sekä vammaispalveluiden sisällä	Kuntokartoituspäivät 2 x vuosi/kunta Asiakkaiden ulkoilu viikottain Verkostotapaamiset kunnittain vähintään 2-4x/vuosi (kopa+palveluohjaus+ muut tarvittavat tahot) Säännölliset yhteistyöpalaverit Säännölliset yhteistyöpalaverit Säännölliset yhteistyöpalaverit
Hyvinvointialueen rakentaminen	Osallistuminen hyvinvointialuetta valmiiteleviin työryhmiin Osallistutaan Keski-Suomen Kotona asumisen hankkeen kehittämistoimenpiteiden edistämiseen Saarikan hyvien käytäntöjen ja toimintamallien vieminen Hyvinvointialueen suunnitteluun	Työryhmiin osallistuminen

5.4. Terveyden- ja sairaanhoidon palvelut

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHAT

Terveyden ja sairaanhoidon palvelut	TP 2020	Alkuperäinen TA 2021	Tarkistettu TA 2021	TA 2022	Muutos 2021/2022	
					€	%
Toimintatuotot	2 342 078	2 463 570	2 463 570	2 464 120	550	0,0
Toimintakulut	-17 386 369	-17 663 297	-17 863 297	-17 789 049	74 248	-0,4
TOIMINTAKATE	-15 044 291	-15 199 727	-15 399 727	-15 324 929	74 798	-0,5
Poistot ja arvonalentumiset	-24 377	-29 439	-29 439	-24 633	4 806	-16,3
Laskennalliset erät	-1 376 102	-1 204 468	-1 204 468	-1 145 890	58 578	-4,9
Tilikauden yli/alijäämä	-16 444 769	-16 433 634	-16 633 634	-16 495 452	138 182	-0,8

Toiminnan kuvaus ja talousarvion perustelut

Terveyden- ja sairaanhoidon palvelukokonaisuus koostuu väestölle tarjottavista perustason avosairaanhoidon ja osastohoidon palveluista. Palveluilla huolehditaan SoTen alueen väestön perusterveydenhuoltoon liittyvästä ohjauksesta, neuvonnasta, erilaisista tutkimuksista ja hoidoista, sekä edistetään alueen asukkaiden toiminta- ja työkykyä sekä itsehoitovalmiuksia.

Terveyden ja sairaanhoidon vastaanottopalveluihin kuuluvat sairaanhoitajan ja yleislääkärin päivytyks- ja ajanvarausvastaanotto sekä laboratorio- ja kuvantamispalvelut. Vastaanottopalvelut tuotetaan pääosin Saarikan omana toimintana. Saarikan tuottamia palveluja voidaan täydentää hankkimalla esimerkiksi etävastaanottopalveluja markkinoilta. Palveluista peritään yhtymävaltuuston vuosittain vahvistamat palvelumaksut.

- *Sairaanhoitajien vastaanottopalvelut* järjestetään puhelimitse ja muita sähköisiä kanavia käyttäen sekä fyysisesti Saarijärven ja Karstulan terveysasemilla 5 päivänä viikossa, Kannonkosken, Kivijärven ja Kyyjärven terveysasemilla vähintään 2 päivänä viikossa.

- *Lääkärin vastaanottopalvelut* järjestetään ajanvaraukseen perustuen puhelimitse sekä muita sähköisiä kanavia käyttäen ja fyysisesti Saarijärven ja Karstulan terveysasemilla 5 päivänä viikossa, Kannonkosken, Kivijärven ja Kyyjärven terveysasemilla vähintään 2 päivänä viikossa.

- *Laboratoriopalveluihin* liittyvät *näytteenotot* järjestetään Saarijärven ja Karstulan terveysasemilla 5 päivänä viikossa, Kannonkosken, Kivijärven ja Kyyjärven terveysasemilla keskimäärin 2 päivänä viikossa.

- *Kuvantamispalvelut* järjestetään Saarijärven ja Karstulan terveysasemilla. Palvelut ostetaan Keski-Suomen sairaanhoitopiiriltä

- *Lähipäivystys* järjestetään arkisin virka-aikana (klo 8-15) sekä Saarijärven ja Karstulan terveysasemilla, klo 15 – 18 Saarijärven terveysasemalla, ilta- ja yöpäivystys keskussairaalassa klo 18 – 08. Viikonloppuisin lähipäivystys järjestetään lauantaisin ja sunnuntaisin Saarijärven terveysasemalla klo 8 – 15 ja muilta osin päivystys järjestetään keskussairaalassa. Päivystysjärjestelyjä ja päivystysaikoja voidaan tarkentaa maakunnallisten ratkaisujen yhteydessä.

Terveysasemilla toteutetaan sulkuja syys -, joului-, talvi- ja kesälomien aikoina. Sulkujen aikana väestölle tarjotaan kiireellisissä tapauksissa palvelut lähimmällä auki olevalla terveysasemalla. Karstulan ja Saarijärven terveysasemalla järjestetään sulkuaikoina vähintään päivystysluonteiset vastaanotot.

Lyhytaikaisen osastohoidon palvelut koostuvat aikuisväestölle tarjottavista kansanterveyslain mukaisista perusterveydenhuollon akuuttisairaanhoidon palveluista. Palvelut järjestetään Saarijärven terveysaseman akuuttiosastolla.

Mielenterveyspalvelut koostuvat väestön psykiatrisen erikoissairaanhoidon avohoito- ja asumispalveluista. Palvelut järjestetään pääsääntöisesti Saarijärven ja Karstulan toimipisteissä sekä tarpeen mukaan muiden kuntien terveysasemilla.

Suun terveydenhuollon palvelut sisältävät väestön suun terveyden edistämisen ja suun sairauksien tutkimuksen, ehkäisyn ja hoidon. Palvelut järjestetään lähipalveluna pop up- mallilla kouluilla lapsille ja muilta osin pääosin keskitetysti Karstulan ja Saarijärven terveysasemilla.

Kuntoutusosastohoidon palvelut järjestetään Karstulan terveysasemalla. Osastolla on 20 potilaspaiikkaa.

Kuntoutusosastolla hoidetaan, arvioidaan ja kuntoutetaan neurologisia, ortopedisia ja kirurgisia potilaita sekä asiakkaita, joilla on erilaisia toimintakyvyn alenemisen haasteita.

Kuntoutusosaston yhteydessä toimii myös Keski-Suomen keskussairaalan alainen hemodialyysiyksikkö. Yksikkö on keskussairaalan nk. satelliittiyksikkö, jossa hoidetaan hemodialyysihoitoa tarvitsevat potilaat.

Fysioterapia ja kuntoutuspalvelut koostuvat fysioterapiavastaanottopalveluista (akuutti ja kiireetön) ja ryhmätoiminnasta, lyhytaikaisosaston fysioterapiasta ja apuvälinepalvelusta ja lääkinällisestä kuntoutuksesta. Fysioterapiavastaanotto- ja ryhmätoimintaa järjestetään pääsääntöisesti Karstulan ja Saarijärven terveysasemilla. Fysioterapiavastaanottoja toteutetaan myös kotikäynnein apuvälinearvioinneissa, kuntoutussuunnitelmien laadinnassa ja lääkinällisenä kuntoutuksena. Koululaisien fysioterapiapalvelut toteutetaan kaikissa Saarikan alueen kunnissa isommilla kouluilla. Apuvälinepalvelu palvelee Saarijärven terveysasemalla.

Lääkinällisen kuntoutuksen fysioterapiaa toteutetaan omana toimintana sekä yksilövastaanottoina ja ryhmätoimintana. Lääkinällistä kuntoutusta (fysioterapia, toimintaterapia, jalkaterapia ja jalkojen hoito, lymfaterapia) hankitaan myös palveluseteleillä. Lääkinällisen kuntoutuksen terapioiden myöntäminen perustuu Keski-Suomen sairaanhoitopiirin lääkinällisen kuntoutuksen terapioiden ja muiden kuntoutustoimenpiteiden myöntämisen kriteereihin. Yksilöllisten apuvälineiden hankintaa varten myönnetään lääkinällisen kuntoutuksen maksusitoumuksia valtakunnallisten lääkinällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteiden mukaisesti.

Terveyden ja sairaanhoidon palveluiden järjestämisessä voidaan huomioida palvelutarpeisiin liittyviä kuntakohtaisia erityistarpeita sekä kuntien asettamia talouden sopeuttamistavoitteita. Tämä voi näkyä esimerkiksi alueellisina painoituksina ennaltaehkäisevien ja varhaisen tuen palveluiden järjestämisessä sekä alueellisina eroina palveluiden saatavuudessa ja saavutettavuudessa.

Talousarvion toiminnalliset tavoitteet

1. Asiakslähtöiset palvelut vahvistavat hyvinvointia		
<p>Strateginen tavoite 1: Asiakkaiden terveyttä, hyvinvointia ja elämänhallintaa vahvistetaan ajantasaisen tiedon pohjalta,</p> <p>Strateginen tavoite 2: Asiakkaat saavat tarvitsemansa palvelut asiakslähtöisesti, esteettömästi ja oikea-aikaisesti ja asiakkaat ovat tyytyväisiä saamaansa palveluun,</p> <p>Strateginen tavoite 3: Painopistettä siirretään asteittain korjaavista toimenpiteistä ennaltaehkäisyyn., Strateginen tavoite 7: Palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa huomioidaan kestävä kehitys</p>		
Tavoitteet vuodelle 2022	Keskeiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi	Tavoitetaso / mittarit
Tuki- ja liikuntaelinoireiset saavat ajan ensisijaisesti fysioterapeutin suoravastaanotolle hoidon tarpeen arvioinnin pohjalta kolmen vuorokauden sisällä yhteydenotosta	Fysioterapeutin suoravastaanottoaikoja järjestetään päivystyksen yhteyteen arkipäivisin. Päivystyksessä on fysioterapeutin konsultointi mahdollisuus hoidon tarpeen arvion tukena.	Fysioterapeutin suoravastaanotokäynnit lisääntyvät ja tule-potilaiden käynnit lääkärin vastaanotolla vähenevät
Asiakkaat saavat tarpeen mukaiset fysioterapian palvelut	Toteutetaan hoitotakuuta fysioterapian palveluissa	Fysioterapeutin vastaanotolle saa ajan kiireettömissä oireissa 3 viikon sisällä yhteydenotosta
Palvelulla tuotetaan alueen väestölle terveyshyötyä, ehkäistään kansansairauksia ja niistä aiheutuvia komplikaatioita.	Pitkäaikaissairaiden hoidossa yhteinäiset tavoitteet ja hoitolinjaukset. Terveystyöarvion käyttö päivittäisenä työkaluna ohjaamassa hoitoa. Asiakkaille tehdyt hoitosuunnitelmat. Laatuverkostoon osallistuminen	Hba1c 2. diabeetikoilla alle 53 mmol/l, (7 %) Diabeetikot, ei kardiovaskulaarisairautta, LDL <2,6
Kuntoutuspalveluilla vahvistetaan asiakkaiden toimintakykyä ja arjessa pärjäämistä	Kuntoutusyksikössä kuntoutus järjestetään niin, että siellä kuntoutettavien toimintakyky vahvistuu ja asiakkaat palaavat kuntoutusjakson jälkeen takaisin kotiin tai asumispalveluysikköön	Kuntoutusjakson jälkeen kuntoutujat palaavat omaan kotiin tai pääsevät asumispalveluysikköön Kuntoutusasiakkaiden FIM (muutos)
Palvelut ovat asiakkaiden tarpeita vastaavia ja asiakkailla on mahdollisuus vaikuttaa niiden toteuttamiseen	Toiminnassa kiinnitetään erityistä huomiota asiakkaiden hyvään kohteluun, itsemääräämisoikeuden toteutumiseen sekä omaan ja omaisten osallisuuteen hoidon suunnittelussa	Suoritetaan asiakastytytyväisyyskysely puolivuositain yksiköissä
Asiakkaat saavat tarvitsemansa vastaanotopalvelut hoitotakuun mukaisesti.	Hoitotakuun toteuttaminen	Kiireetön vastaanottoaika lääkärille saatavilla (T3) 14 päivän aikana puhelimitse ja 21 päivän aikana vastaanotolla. Sairaanhoitajan vastaanotolle 7 päivän aikana
Asiakkaalle tarjotaan laadukasta ja turvallista hoitoa kansallisen potilasturvallisuusstrategian mukaisesti.	Edistetään potilasturvallisia toimintatapoja sekä perehdytystä. Yhtenäiset ohjeistukset ja lupakäytännöt potilasturvallisuuteen liittyvissä asioissa (lääketurvallisuus, laiteturvallisuus)	Haipro-raporttien seuranta, vakavien potilasvahinkojen määrä 0
Asiakkaat saavat tarvittavat mielenterveyskeskuksen palvelut	Toteutetaan hoitotakuuta mielenterveyden palveluissa	Yhteydensoitto/takaisinsoitto mielenterveystoimistoon saman päivän aikana Saarikan alueella
Asiakkaat saavat tarvitsemansa suun terveydenhuollon palvelut	Toteutetaan hoitotakuuta suun terveydenhuollon palveluissa	Ensikontaktin hammashoitolaan puhelimitse alle 5 minuuttia tai takaisin soitto saman päivän aikana.

		Kiireetön vastaanottoaika hammaslääkärille saatavilla (T3) 4-6 kk ja suuhygienistille kuukauden aikana Saarikan alueella
2. Monimuotoiset palvelut tukevat kestävästä kehitystä		
Strateginen tavoite 4: Palvelut tuotetaan palveluiden myöntämiskriteereiden mukaisesti, Strateginen tavoite 5: Palvelupolut on kuvattu ja yhteistyö toimii sujuvasti asiakkaiden parhaaksi., Strateginen tavoite 6: Asiakkailla on mahdollisuus vaikuttaa tarvitsemiensa palveluiden suunnitteluun, sisällön määrittelyyn, toteuttamistapoihin ja tuottajien valintaan.		
Tavoitteet vuodelle 2022	Keskeiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi	Tavoitetaso / mittarit
Alueen asukkaille taataan vastaanottojen saatavuutta ja hoidon jatkuvuutta asuinpaikasta riippumatta	Etävastaanottojen järjestäminen videovisiitin ja etädiagnostiikkavälineiden avulla hoitaja-avusteisesti	Etävastaanottojen määrä, vähintään 4 etävastaanotto-päivää kuukaudessa
3. Palvelut tuotetaan vaikuttavasti ja kustannustehokkaasti		
Strateginen tavoite 3: Painopistettä siirretään asteittain korjaavista toimenpiteistä ennaltaehkäisyyn., Strateginen tavoite 4: Palvelut tuotetaan palveluiden myöntämiskriteereiden mukaisesti, Strateginen tavoite 8: Kuntien kustannukset ovat oikein mitoitettuna suhteessa palvelutarpeeseen		
Tavoitteet vuodelle 2022	Keskeiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi	Tavoitetaso / mittarit
Kuntoutusosaston keskimääräistä hoitoaikaa seurataan. Kotiutusprosessin tehostaminen järjestämällä oikea-aikaiset ja riittävät tukipalvelut	Kotiutusprosessin tehostaminen järjestämällä oikea-aikaiset ja riittävät tukipalvelut	Keskimääräinen hoitoaika
Sähköisten kanavien käyttö yhteydenotoissa ja hoidontarpeen arvioinnissa lisääntyy merkittävästi	Omaolon oirearvioita laajennetaan mahdollisimman kattavaksi ja otetaan käyttöön Hyviksen avoin yhteydenotopyyntö sekä lomakkeiden lähetyspalvelu.	Sähköisten yhteydenottojen määrä kasvaa
Vastaanotot toteutetaan virtuaalisesti (puhelimitse ja muita sähköisiä kanavia hyödyntäen) silloin, kun asiakkaan tarve ei edellytä toimipaikassa tapahtuvaa tutkimusta tai hoitoa.	Hoidon tarpeen arvioinnin tekeminen ja yhteisten linjausten sopiminen etävastaanotolle soveltuvista asiakkuuksista	Virtuaalivastaanottojen määrän lisääntyminen suhteessa paikan päällä tapahtuviin vastaanottoihin
Suun terveydenhuollon asiakkaat saavat oikea-aikaisen palvelun ja oikealta vastaanotolta	Selkeästi kuvatut hoitopolut mm. suuhygienisti, hammaslääkäri	NHG laatu- ja vaikuttavuusmittari
Palveluja järjestetään suunnitelmallisesti, ennaltaehkäisevästi ja perusterveydenhuolto painotteisesti	Asiakkaille tehdään hoidon tarpeen arvio, suunnitellaan tarkoituksen mukainen hoitopolku. Terveystyöarvion avulla resurssia kohdennetaan hoidosta eniten hyötyviin henkilöihin.	Päivystyskäyntien ja ajanvarauskäyntien suhde PTH ja ESH kustannusten suhde
Osastohoito järjestetään niin, että potilaan keskimääräinen hoitjakson pituus on korkeintaan 8 vuorokautta		Keskimääräinen hoitoaika enintään 8 vrk
Yksikkökustannukset Terveysaseman vastaanottokäynti alle 122 €/käynti (brutto) Laboratorionäytteenottokäynti alle 17,3 €/käynti (brutto) MTT:n terapiavastaanottokäynti alle 238 €/käynti Suun terveydenhuollon vastaanottokäynti alle 147 €/käynti (brutto) Fysioterapeutin vastaanottokäynti alle 71 €/käynti (brutto) Hoitopäivän hinta osastolla alle 270 €/hoitovrk (brutto)		Toteutunut kustannus

Hoitopäivän hinta kuntoutusyksikössä alle 299 €/hoitovrk (brutto)		
4. Yhdessä toimiminen on voimavara		
<p>Strateginen tavoite 1: Asiakkaiden terveyttä, hyvinvointia ja elämänhallintaa vahvistetaan ajantasaisen tiedon pohjalta, Strateginen tavoite 3: Painopistettä siirretään asteittain korjaavista toimenpiteistä ennaltaehkäisyyn., Strateginen tavoite 5: Palvelupolut on kuvattu ja yhteistyö toimii sujuvasti asiakkaiden parhaaksi., Strateginen tavoite 6: Asiakkailla on mahdollisuus vaikuttaa tarvitsemiensa palveluiden suunnitteluun, sisällön määrittelyyn, toteuttamistapoihin ja tuottajien valintaan Strateginen tavoite 7: Palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa huomioidaan kestävä kehitys</p>		
Tavoitteet vuodelle 2022	Keskeiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi	Tavoitetaso / mittarit
Eri palveluilla on selkeät ja maakunnallisesti yhtenäiset palvelupolut	Asiakkaiden palvelupolut on kuvattu moniammatillisesti ja ne ovat nähtävissä Saarikan sivuilla. Osallistutaan maakunnalliseen kehittäjäverkoston toimintaan.	Palvelupolut nähtävillä Saarikan sivuilla 2022 loppuun mennessä
Palliativisen hoidon ja saattohoidon laadun parantaminen systemaattisesti	Osallistutaan maakunnalliseen palliativisen- ja saattohoidon verkostoon	Kansallisten laatukriteerien toteutuminen
Maakunnallisten yhteisten toimintamallien käyttöönotto ja toiminnan sujuvoittaminen uusien työkalujen avulla	Potilaiden siirtopyynnöt Novasta tapahtuvat maakunnallisen UOMA sähköisen järjestelmän kautta	Potilaiden siirtopyynnöistä 100 % tapahtuu Uoman kautta
Pitkäaikaissairaiden vastaanotoilla tehdään asiakkuussegmentaatiota sopivan palvelun löytämiseksi	Pitkäaikaissairaiden hoidossa käytetään Suuntima asiakkuussegmentaatio menetelmää ja ohjataan asiakkaat sopivalle asiakkuuspolulle.	Suuntimat tehtynä ainakin hoitovajepotilaille

5.5. Erikoissairaanhoito

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHAT

Erikoissairaanhoidon palvelut	TP 2020	Alkuperäinen TA 2021	Tarkistettu TA 2021	TA 2022	Muutos 2021/2022	
					€	%
Toimintatuotot	177 481	135 000	135 000	140 000	5 000	3,7
Toimintakulut	-19 891 445	-19 464 119	-19 464 119	-21 526 530	-2 062 411	10,6
TOIMINTAKATE	-19 713 964	-19 329 119	-19 329 119	-21 386 530	-2 057 411	10,6
Laskennalliset erät	-7 413	-10 986	-10 986	-9 811	1 175	-10,7
Tilikauden yli-/alijäämä	-19 721 377	-19 340 105	-19 340 105	-21 396 341	-2 056 236	10,6

Toiminnan kuvaus ja talousarvion perustelut

Erikoissairaanhoidon palvelut koostuvat yhteistyössä Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kanssa järjestettävistä lääketieteen ja hammaslääketieteen erikoisalojen mukaisten sairauksiin ehkäisyyn, tutkimiseen, hoitoon, ensihoitoon, sairaankuljetukseen, päivystykseen ja lääkinälliseen kuntoutukseen kuuluvista terveydenhuollon palveluista. Talousarvion määräraha perustuu sairaanhoitopiirin palvelutarjoukseen.

3. Palvelut tuotetaan vaikuttavasti ja kustannustehokkaasti

Strateginen tavoite 3: Painopistettä siirretään asteittain korjaavista toimenpiteistä ennaltaehkäisyyn., Strateginen tavoite 4: Palvelut tuotetaan palveluiden myöntämiskriteereiden mukaisesti, Strateginen tavoite 8: Kuntien kustannukset ovat oikein mitoitettut suhteessa palvelutarpeeseen

Tavoitteet vuodelle 2022	Keskeiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi	Tavoitetaso / mittarit
Asiakkaat pyritään hoitamaan mahdollisimman pitkälle Saarikan omassa toiminnassa	Ostetaan tarvittavia erikoislääkäripalveluja Saarikkaan sekä vahvistetaan jatkuvasti oman henkilöstön osaamista.	Läheteiden määrän kehitys

6 HENKILÖSTÖ

Henkilöstötavoitteet ja –mittarit on tässä talousarviossa erotettu selkeästi omaksi kokonaisuudekseen palvelualueiden tavoitteista ja –mittareista. Tavoitteena on vaikuttaa henkilöstön hyvään työkykyyn, sen tukemiseen ja ennalta ehkäisyyn sekä toisaalta kohdentaa työajan käyttöä asiakastyöhön.

6.1. Henkilöstön määrä ja kehitys

Henkilöstön määrä	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos 2021/22	
				lkm	%
Vakinaiset	519	540	536	-4	-0,7
Poistuma (eläke- ja muu poistuma)	66	45	45	0	0,0
Määräaikaiset	93	85	84	-1	-1,2
Organisatoriset muutokset		3		-3	-100,0
Yhteensä	612	625	620	-5	-0,8

Henkilöstökustannukset 1 000 €	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos 2020/21	
				€	%
Palkat ja palkkiot	-21 573	-23 289	-23 828	539	2,3
Eläkekulut	-4 694	-4 825	-4 840	15	0,3
Muut henkilöstösivukulut	-804	-902	-919	17	1,9
Yhteensä	-27 071	-29 016	-29 587	571	2,0

6.2. Henkilöstötavoitteet

Tavoite	Mittari
Hyvän työntekijäkokemuksen vahvistaminen <ul style="list-style-type: none"> ➤ työyhteisön yhteenkuuluvuuden vahvistaminen ➤ osaamisen vahvistaminen ➤ esihenkilötyön kehittäminen/muutoksen johtaminen 	Työyhteisön kehittämisiltapäivät/lkm Työsuojelupalkinnot, vuoden työyksikkö ym. palkinnot/esitysten lkm Smartum-edut, virkistysiltapäivät/kpl, euroa Koulutuspäivät/hlö Esihenkilöinfot hyvinvointialueen valmistelussa, omat esihenkilöpalaverit/lkm Työnohjaus/lkm
Sairauspoissaolojen vähentäminen ja poissaolojaksojen lyhentäminen	Sairauspoissaolot pv/hlö Sairauspoissaoloprosentti % Terveysprosentti % Sairauspoissaolokustannukset euroa/hlö
Työtaturmien vähentäminen tavoitteena O-työtaturmaa	Työtaturmat pv/hlö Tapaturmavakuutusmaksut euroa/vuosi
Hyvään työkykyyn panostaminen ja ongelmien ennalta ehkäiseminen sekä nopeaan hoitoon pääsyyn panostaminen, erityisesti Tules- ja mielenterveysasiat	Työkyvyttömyyseläkkeet kpl/vuosi Työterveyshuollon kustannukset/hlö Kela I ja II korvausluokan suhde Tules- ja mtt:n sairauspoissaolojen kehitys, työpsykologin palveluiden käyttö Tekemättömän työn* kustannukset palkkasummasta %
Etätöiden lisääminen ja kehittäminen	Etätöiden osuus asiantuntijatyössä

*Tekemätön työ = yhteenlaskettu kustannus työterveyshuollon omavastuumaksusta, työkyvyttömyysmaksuista ja sairauspoissaolojen palkkakustannuksista

7 INVESTOINTIOSA

7.1. Investoinnit 2022

Talousarvion investointeihin sisältyy seuraava varaus: Pegasos asiakas- ja potilasjärjestelmän päivitys omni360-versioon 57.000 euroa.

Lisäksi leasingrahoituksella varaudutaan seuraaviin hankintoihin:

- Hammashoitokoneyksikkö Saarijärvelle
- Karstulan uuden asumispalveluyksikön, päivätoiminnan ja kotihoidon toimiston kalusteet ja hoitajakutsujärjestelmä
- Karstulan uuden soteku-keskuksen kalusteet ja laitteet

8 LIITTEET

8.1. Tuloslaskelma

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	muut €	muut %
00000020 PERUSTURVALIIKELAITOS SAARIKKA					
0002 KÄYTTÖTALOUS					
0050 TALOUS					
3000 TOIMINTATUOTOT					
3001 Myyntituotot					
3080 Täydet valtiolta saadut korvaukset	868 659	644 610	517 250	-127 360	-19,8
3100 Korvaukset kunnilta ja kuntayhteisöilt:	682 438	685 771	798 024	112 253	16,4
3130 Muut suoritteiden myyntituotot	282 573	177 550	184 900	7 350	4,1
3001 Myyntituotot	1 833 670	1 507 931	1 500 174	-7 757	-0,5
3200 Maksutuotot					
3201 Yleishallinnon maksut					
3210 Terveystalouden maksut	1 853 076	2 118 050	2 069 590	-48 460	-2,3
3250 Sosiaalitoimen maksut	4 755 597	4 573 581	4 848 330	274 749	6,0
3200 Maksutuotot	6 608 673	6 691 631	6 917 920	226 289	3,4
3300 Tuet ja avustukset	177 074	204 800	235 201	30 401	14,8
3400 Muut toimintatuotot					
3410 Vuokratuotot	1 609 544	1 532 255	1 487 260	-44 995	-2,9
3500 Muut toimintatuotot	141 760	77 900	57 100	-20 800	-26,7
3400 Muut toimintatuotot	1 751 305	1 610 155	1 544 360	-65 795	-4,1
3000 TOIMINTATUOTOT	10 370 721	10 014 517	10 197 655	183 138	1,8
4000 TOIMINTAKULUT					
4001 Henkilöstökulut					
4002 Palkat ja palkkiot					
4003 Maksetut palkat ja palkkiot	-22 104 514	-23 455 814	-24 009 708	-553 894	2,4
4004 Jaksetut palkat ja palkkiot	48 313				
4010 Henkilöstökorvaukset, henk.korjause	483 667	167 308	181 308	14 000	8,4
4002 Palkat ja palkkiot	-21 572 534	-23 288 506	-23 828 400	-539 894	2,3
4100 Henkilösivukulut					
4101 Eläkekulut	-4 694 176	-4 825 241	-4 840 399	-15 158	0,3
4150 Muut henkilösivukulut	-804 459	-902 308	-919 320	-17 012	1,9
4100 Henkilösivukulut	-5 498 635	-5 727 549	-5 759 719	-32 170	0,6
4001 Henkilöstökulut	-27 071 168	-29 016 055	-29 588 119	-572 064	2,0
4300 Palvelujen ostot					
4301 Asiakaspalvelujen ostot	-37 469 711	-36 915 631	-39 890 365	-2 974 734	8,1
4340 Muiden palvelujen ostot	-7 445 237	-7 096 844	-7 152 723	-55 879	0,8
4300 Palvelujen ostot	-44 914 948	-44 012 475	-47 043 088	-3 030 613	6,9
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
4501 Ostot tilikauden aikana	-2 674 980	-4 944 385	-2 644 197	2 300 188	-46,5
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 674 980	-4 944 385	-2 644 197	2 300 188	-46,5
4700 Avustukset					
4701 Avustukset kotitalouksille	-3 486 379	-3 660 720	-3 687 040	-26 320	0,7
4740 Avustukset yhteisöille					
4700 Avustukset	-3 486 379	-3 660 720	-3 687 040	-26 320	0,7
4800 Muut toimintakulut					
4801 Vuokrat	-5 494 519	-5 233 719	-5 289 113	-55 394	1,1
4900 Muut toimintakulut	-279 931	-39 016	-44 546	-5 530	14,2
4800 Muut toimintakulut	-5 774 450	-5 272 735	-5 333 659	-60 924	1,2
4000 TOIMINTAKULUT	-83 921 926	-86 906 370	-88 296 103	-1 389 733	1,6
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-73 551 204	-76 891 853	-78 098 448	-1 206 595	1,6
7000 Poistot ja arvonalentumiset	-78 897	-89 778	-56 506	33 272	-37,1
7400 RAHOITUSERÄT	-3 731		-12		
7500 LASKENNALLISET ERÄT	840	3 744	2 683	-1 061	-28,3
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-73 632 992	-76 977 887	-78 152 283	-1 174 396	1,5